

OPERATOR OBRAZU

I. PODSTAWOWE ZADANIA

- 1.1. Operator obrazu jest autorem zdjęć – obrazu filmu, i obok Reżysera, jest głównym współtwórcą filmu.
- 1.2. Operator obrazu realizuje ogólne założenia artystyczne filmu uzgodnione z Reżyserem i Producentem na podstawie zatwierdzonego scenariusza oraz storyboardu (o ile jest wymagany), zgodnie z podstawowymi parametrami filmu i warunkami skierowania do produkcji określonymi przez Producenta, takimi jak: długość filmu, zastosowana technika, harmonogram produkcji, limit kosztów, liczba dni zdjęciowych, wskaźniki zużycia nośnika filmu, lokalizacja zdjęć i inne istotne okoliczności realizacji.
- 1.3. Operator obrazu jest najbliższym i bezpośrednim współpracownikiem Reżysera, z którym ustala kluczowe założenia stylu, formy i sposobów realizacji, zarówno obrazu całego filmu, jak również poszczególnych ujęć, scen i sekwencji. Swoje zadania realizuje poprzez kierowanie całością prac zdjęciowych wykonywanych przez podległych mu pracowników pionu operatorskiego, we współpracy artystyczno-twórczej z innymi realizatorami i członkami grupy zdjęciowej.
- 1.4. Operator obrazu odpowiada za artystyczną i techniczną jakość zdjęć, zarówno przez siebie realizowanych jak i włączonych z innych źródeł, celem zachowania uzgodnionej koncepcji stylistycznej filmu. Tym samym ponosi odpowiedzialność za artystyczny i techniczny kształt całego obrazu filmu.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Operator obrazu jest angażowany przez Producenta, który ma prawo do wszechstronnego nadzoru nad realizacją filmu w tym nad pracą Operatora obrazu. Szczegółowe warunki współpracy określa umowa.
- 2.2. Operator obrazu współpracuje z Reżyserem i Kierownikiem produkcji angażowanymi również przez Producenta, z którymi tworzy ściśle kierownictwo grupy zdjęciowej.
- 2.3. Operator obrazu wykonując swoje zadania artystyczno-produkcyjne współpracuje z wszystkimi innymi głównymi realizatorami filmu, jak: Scenograf, Kostiumograf, Charakteryzator, Operator dźwięku, Montażysta, Kompozytor. Ponadto współpracuje z wybranym laboratorium i wykonawcami efektów specjalnych (efektów na planie zdjęciowym, efektów optycznych i laboratoryjnych, efektów komputerowych) oraz ewentualnie z operatorem reportażu (making of); w trakcie zdjęć w sprawach organizacyjnych ściśle współpracuje z Kierownikiem planu.

OPERATOR OBRAZU

2.4. Operator obrazu jest bezpośrednim przełożonym w tzw. pionie operatorskim nad współpracownikami, takimi jak: Operator kamery, Asystent operatora (w tym Asystent techniczny – tj. Asystent prowadzący ostrość, Asystent ładowacz taśmy, Asystent ds. podzespołów elektronicznych kamery, itp.), Mistrz oświetlenia/Główny oświetlacz, Oświetlacze, Fotosista, Wózkarz, Operator kranu zdjęciowego, Operator steadicamu, Operator w ekipie dodatkowej (tzw. 2nd Unit) oraz pracownicy techniczni wykonujący czynności pomocnicze, jak np. Dyżurny elektryk, Pomocnik wózkarza, obsługa podglądu wideo, Agregaciarz.

III. ZASTĘPSTWO

3.1. W obowiązkach Operatora obrazu może go zastąpić, w wypadku czasowej nieobecności, Drugi operator obrazu – a w wypadku jego braku w ekipie, wyłącznie za zgodą Reżysera i Producenta filmu – Operator kamery. W przypadku konieczności dłuższego zastępstwa Producent w porozumieniu z Reżyserem ma prawo zaangażować innego Operatora obrazu.

3.2. Operator obrazu ma prawo zlecić – za zgodą Reżysera i Producenta – część prac twórczych o charakterze drugorzędnym – jak np. obsługa zdjęć próbnych, próby kamery, zdjęcia bezaktorskie, zdjęcia na drugą kamerę, itp. – swoim współpracownikom z pionu operatorskiego, lecz odpowiada za ich wykonanie przed Producentem, tak, jakby je sam wykonał.

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI OPERATORA OBRAZU**4.1. Ogólne prawa i obowiązki Operatora obrazu**

4.1.1. Operator obrazu ma prawo i obowiązek uczestnictwa we wszystkich głównych fazach realizacji filmu, od prac przygotowawczych, poprzez prace zdjęciowe, prace okresu montażu i udźwiękowienia, po prace końcowe. Ewentualny inny zakres prac Operatora obrazu określa umowa z Producentem.

4.1.2. Operator obrazu ma obowiązek zapoznać się z tematyką filmu i szczegółowo przestudiować scenariusz oraz ewentualnie scenopis, zatwierdzone przez Producenta do realizacji oraz związane z nimi materiały dokumentacyjne. Operator obrazu ma prawo pracować z Reżyserem nad sporządzeniem scenopisu lub storyboardu do całego filmu lub jego części (np. scenopisu obrazkowego zdjęć specjalnych), o ile takie prace zostaną mu zlecone przez Producenta.

4.1.3. Operator obrazu jest obowiązany przestrzegać zatwierdzonych terminów realizacji i warunków finansowych produkcji, bez uszczerbku dla wartości artystycznej filmu.

4.1.4. Operator obrazu ma prawo do wskazania kandydatów na najbliższych współpracowników i dokonania podziału zadań między nimi oraz wskazania instytucji świadczących usługi zdjęciowe, oświetleniowe, wykonujących efekty specjalne, usługi laboratoryjne itp. oraz ma

prawo wyboru nośników obrazu o określonych parametrach technicznych, przy czym ostatecznej akceptacji tych wyborów dokonuje Producent filmu.

- 4.1.5. Operator obrazu jest obowiązany zgłaszać Kierownikowi produkcji filmu wszystkie fakty i okoliczności ograniczające możliwość terminowego wykonania prac produkcyjnych oraz zagrażające przekroczeniem kosztów filmu, wnioskując równocześnie konkretne rozwiązania zmierzające do usunięcia tych okoliczności.
- 4.1.6. Operator obrazu ma prawo wnioskować do Kierownika produkcji o wymianę podległego mu personelu technicznego.
- 4.1.7. Operator obrazu, poprzez możliwie najlepsze wykonanie swoich zadań, powinien przyczynić się w szczególności do sprawnej obsługi prac okresu zdjęciowego, w tym ograniczenia do minimum liczby powtórzeń ujęć związanych z techniką zdjęciową oraz eliminowania przestojów na planie; w szczególności Operator obrazu winien dążyć do optymalizacji prac okresu zdjęciowego poprzez rozwiązania organizacyjne dające możliwość sprawnego przygotowywania kompletu materiałów zdjęciowych.
- 4.1.8. Operator obrazu odpowiada za doprowadzenie do wykonania kopii wzorcowej filmu i kopii wzorcowej zwiastuna, które osobiście akceptuje.
- 4.1.9. Operator obrazu ma prawo i obowiązek do uczestnictwa we wszystkich przeglądach roboczych materiałów zdjęciowych i akceptacji materiałów włączonych do filmu oraz przedstawiania w ścisłym gronie kierownictwa grupy zdjęciowej wniosków z tych przeglądów. Bierze udział w pokazach specjalnych filmu i jego premierze oraz – za wiedzą i zgodą Producenta – w innych działaniach promocyjno-marketingowych.
- 4.1.10. Operator obrazu współpracuje z Kierownikiem produkcji w zakresie przygotowania szczegółowego kosztorysu filmu, w tym zapotrzebowania i jego wyceny na sprzęt, materiały i usługi związane z realizacją zdjęć oraz obróbką nośników; na życzenie Kierownika produkcji pomaga w sprawdzeniu merytorycznym operacji gospodarczych związanych z techniką zdjęciową, oświetleniową, itp. potwierdzając podpisem zgodność merytoryczną i finansową właściwych dokumentów (faktury, rachunki, protokoły).
- 4.1.11. W wypadku osobistego powierzenia Operatorowi obrazu zdjęciowego sprzętu technicznego – odpowiada za jego prawidłową obsługę, eksploatację i bieżącą konserwację.

4.2. Zakres czynności Operatora obrazu w okresie przygotowawczym

- 4.2.1. Operator obrazu szczegółowo analizuje scenariusz filmu i materiały towarzyszące; współpracuje przy tworzeniu scenopisu i storyboardów o ile Producent zleci mu takie prace.
- 4.2.2. Ustala z Reżyserem zamierzenia w sferze koncepcji artystycznej zdjęć, co implikuje konkretne sposoby realizacji zdjęć i wymogi techniczne oraz inscenizacyjne. Operator obrazu przedstawia i uzgadnia w gronie ścisłego kierownictwa grupy zdjęciowej swoje zamierzenia ze wskazaniem kluczowych problemów zdjęciowych, co podlega akceptacji przez Producenta.

- 4.2.3. Doradza Reżyserowi i innym realizatorom w sprawach związanych z projektowaniem i wykonaniem kostiumów, rekwizytów, elementów charakteryzacji, dekoracji wnętrz itp. pod kątem zgodności tych składników inscenizacji z wybranym stylem zdjęć (w dziedzinie barwy, faktury, funkcjonowania w oświetleniu, itp.). Akceptuje wykonanie teł scenograficznych (zastawek) do dekoracji.
- 4.2.4. Ustala z Kierownikiem produkcji i Producentem skład grupy zdjęciowej w pionie operatorskim, typując swoich głównych współpracowników, w tym: Operatora kamery, Mistrza oświetlenia i Asystenta operatora obrazu. Uzgadnia także szczegóły dotyczące wytypowania firm usługowych w dziedzinie techniki zdjęciowej, techniki oświetleniowej i sprzętu specjalnego; w związku z wyborem określonej technologii produkcji filmu, uzgadnia logistykę obrotu nośnikami materiałów roboczych i gotowych kopii.
- 4.2.5. Przedstawia Kierownikowi produkcji szczegółowe zapotrzebowanie ilościowo-rzeczowe na kluczowy sprzęt zdjęciowy i towarzyszący, celem jego zamówienia oraz zaplanowania kosztów, w tym m.in. ustala: typ kamery, statywy, obiektywy, filtry, wózki zdjęciowe, krany, reflektory określonej mocy i wszelkie urządzenia oświetleniowe, agregaty, itp.; wskazuje na konieczność wynajmu lub wykonania urządzeń specjalnych do zdjęć w nietypowych warunkach i okolicznościach, jak np. zdjęcia z użyciem pojazdów, pod wodą, z lotu ptaka, itp.; przedstawia zapotrzebowanie na ilość danego nośnika obrazu filmu (taśma negatywowa, taśma magnetyczna, dyski, karty, itp.) z wyszczególnieniem ilości dla różnych czułości, długości bądź innych istotnych parametrów technicznych tego nośnika, przy czym ogólna ilość nośnika i jego koszt podlega akceptacji przez Producenta. Zapotrzebowanie na sprzęt Operator obrazu sporządza wraz z Mistrzem oświetlenia, Wózkarczem, Asystentem operatora.
- 4.2.6. Udziela wskazówek Kierownikowi produkcji przy sporządzaniu szczegółowego budżetu i harmonogramu produkcji w zakresie swoich kompetencji. W szczególności zapoznaje się z kalendarzowym planem zdjęć filmu.
- 4.2.7. Przeprowadza tzw. dokumentację obiektów zdjęciowych, zapoznając się z wyborem lokalizacji zdjęć w plenerze i wnętrzach naturalnych, dokonuje oglądu obiektów (ewentualnie wraz ze Scenografem, Reżyserem i przedstawicielem pionu produkcyjnego) oceniając obiekty pod kątem walorów oświetleniowych i zdjęciowych, planując wstępnie techniczne warunki realizacji zdjęć (jak: lokalizację ustawienia kamery w obiekcie, możliwość zastosowania określonej optyki, potrzeby w zakresie ustawienia źródeł światła, możliwość zastosowania efektów specjalnych, itp.) Zapoznaje się z projektami scenograficznymi dekoracji budowanych w atelier i w plenerze oraz wskazuje na potrzeby zastosowania konkretnych rozwiązań scenograficznych pod kątem planowanego użycia sprzętu zdjęciowego i oświetleniowego. Określa sposoby zasilania sprzętu oświetleniowego w danym obiekcie (sieć energetyczna, agregat).
- 4.2.8. Uzgadnia z Producentem i Kierownikiem produkcji szczegółową koncepcję realizacji zdjęć niebezpiecznych i nietypowych (np. zdjęć z udziałem kaskaderów, pirotechniki, zwierząt, małych dzieci, efektów na planie, trudnych do zorganizowania planów zdjęciowych, itp.) oraz

wskazuje na sprzęt i sposoby bezpiecznej techniki takich zdjęć. Uzgadnia technologię sposobów pozyskania efektów ekranowych nie dających się zrealizować na planie zdjęciowym (cytaty, zdjęcia archiwalne, efekty specjalne, itp.) celem ich wcześniejszego pozyskania, zaprojektowania i wykreowania bądź zaplanowania szczególnej obróbki laboratoryjnej.

- 4.2.9. Realizuje zdjęcia „uciekające” i zdjęcia do teł (do późniejszej reprojekcji). W wypadku planowania zdjęć z dodatkową ekipą, udziela fachowych porad i wskazówek Operatorowi drugiej kamery. Na życzenie Reżysera realizuje zdjęcia próbne z aktorami.
- 4.2.10. Przeprowadza próby kamery z nośnikiem wybranym do filmu, w miarę możliwości jak najbardziej wszechstronnie, z udziałem fachowego personelu i z zastosowaniem gamy urządzeń optycznych, w warunkach oświetleniowych zbliżonych maksymalnie do późniejszego stosowania w okresie zdjęciowym, celem sprawdzenia jakości pracy sprzętu zdjęciowego i walorów nośnika. W wypadku realizacji filmu na taśmie światłoczułej przeprowadza uzgodnienia z kierownictwem laboratorium dotyczące warunków obróbki taśmy i ustalenia parametrów wykonania kopii roboczych. Zamawia i nadzoruje skompletowanie wszystkich elementów technicznych z dziedziny techniki zdjęciowej i oświetleniowej przez personel pomocniczy.
- 4.2.11. Przyjmuje wraz z Reżyserem pierwszy obiekt zdjęciowy i nadzoruje pracę brygady oświetlaczy przy obstawianiu go sprzętem oświetleniowym oraz uczestniczy, w miarę możliwości organizacyjnych, w próbach aktorskich w obiektach (tzw. oswojeniach) uzgadniając z Reżyserem szczegóły inscenizacyjne pod kątem planowanej techniki zdjęć.

4.3. Zakres czynności Operatora obrazu w okresie zdjęciowym

- 4.3.1. Uczestniczy w odbiorze kolejnych obiektów zdjęciowych, z wyprzedzeniem czasowym, pozwalającym na profesjonalne przygotowanie zdjęć w tych obiektach; doradza Reżyserowi w zakresie przyjmowania i akceptacji kolejnych środków inscenizacyjnych.
- 4.3.2. Przeprowadza próby oświetlenia w każdym z obiektów, z udziałem odtwórców lub ich dublerów, wydając fachowe dyspozycje Głównemu oświetlaczowi (Mistrzowi oświetlenia) i Oświetlaczom; prowadzi próby wszelkich zdjęć w danym obiekcie zdjęciowym; wraz z Reżyserem podejmuje decyzję o lokalizacji kamery i sposobie realizacji każdej sceny, kontroluje kadr ujęcia, planuje organizację ruchu kamery, podejmuje decyzje o zastosowaniu wózków, kranów, statywów, obiektywów, filtrów, masek, prowadzeniu ostrości, itp. wydając polecenia Operatorowi kamery, Asystentowi operatora obrazu, Wózkarzowi i innym osobom pracującym w pionie operatorskim.
- 4.3.3. Dbą o ekonomię dnia zdjęciowego i wykonuje zdjęcia do zaplanowanych scen zgodnie z przyjętym kalendarzowym planem zdjęć i bieżącymi planami pracy. Informuje Kierownika planu o możliwościach ekspozycji światła naturalnego podczas zdjęć plenerowych i ewentualnych ograniczeniach czasu pracy. Informuje Kierownika planu o zakończeniu zdjęć w

poszczególnych lokalizacjach i obiektach zdjęciowych, co pozwala na podjęcie decyzji o demontażu sprzętu oświetleniowego i zdjęciowego.

- 4.3.4. Realizuje zdjęcia dbając o logikę i ekonomię całego okresu zdjęciowego, dążąc do skręcenia poszczególnych obiektów zdjęciowych bez przerw i zbędnej liczby przestawień sprzętu oświetleniowego; ta sama zasada dotyczy skręcenia scen z odtwórcami, którzy nie są w pełnej dyspozycji dla filmu i ich obecność na planie wymaga sprawnej realizacji scen z ich udziałem w pierwszej kolejności; współpracuje w tych kwestiach ściśle z Reżyserem, Kierownikiem planu i Kierownikiem produkcji, analizując bieżące plany pracy grupy zdjęciowej najpóźniej w przeddzień kolejnego dnia zdjęciowego.
- 4.3.5. Kontroluje na bieżąco ilość zarejestrowanych materiałów filmowych i ocenia ich przydatność albo bezpośrednio na planie zdjęciowym (np. na monitorze podglądu) lub po obejrzeniu tych materiałów po zdjęciach.
- 4.3.6. Doradza Reżyserowi w podejmowaniu decyzji o charakterze artystycznym. Może wnioskować o powtórzenie ujęć (duple) z powodów technicznych. Nie oznacza to możliwości przekroczenia wskaźników zużycia nośnika w całym okresie zdjęciowym bez zgody Producenta.
- 4.3.7. Współpracuje twórczo z Fotosistą filmu i umożliwia mu pracę na planie zdjęciowym.
- 4.3.8. Przyjmuje i akceptuje materiały kręcone przez dodatkową ekipę zdjęciową (zjęcia ekipy tzw. 2nd Unit); za zgodą Producenta może pomagać w pracy ekipie kręcącej reportaż z planu (tzw. making of). Planuje i wydaje dyspozycje Operatorowi zdjęć specjalnych przy skręcaniu efektów wizualnych, efektu reprojekcji, itp. W wypadku realizacji zdjęć na planie z zakładanym późniejszym wkomponowaniem komputerowych efektów specjalnych współpracuje ściśle z projektantami grafiki komputerowej, konsultantami oraz studiem produkującym efekty i ich przedstawicielami.
- 4.3.9. Realizuje ponownie – wyłącznie za zgodą i wiedzą Producenta – wybrane ujęcia i sceny (przekrętki) oraz realizuje ewentualne sceny i ujęcia do materiałów już nakręconych (dokrętki).
- 4.3.10. Uczestniczy w okresowych przeglądach podmontowanych materiałów roboczych dla Producenta, doradza Reżyserowi na jego życzenie w wyborze najlepszych powtórzeń ujęć do montażu (tzw. wybór dubli).
- 4.3.11. Współpracuje ściśle z laboratorium lub z wybraną montażownią obrazu, celem uzyskania kompletnych, skorygowanych i wartościowych artystycznie zdjęciowych materiałów roboczych do montażu, a następnie do wykonania poprawnych kopii roboczych; odrzuca kopie zdjęć niespełniające standardów technologicznych bądź wykonanych sprzecznie z ustaleniami i wskazówkami udzielonymi wcześniej.

4.4. Zakres czynności Operatora obrazu w okresie montażu i udźwiękowienia

- 4.4.1. Operator obrazu udziela Reżyserowi na jego życzenie konsultacji przy montażu filmu.

- 4.4.2. Nadzoruje i akceptuje prace wszystkie prace, które prowadzą do przygotowania ostatecznej wersji obrazu filmu. Odbiera i akceptuje prace grafików komputerowych oraz wykonawców retuszy obrazu i efektów specjalnych oraz odbiera i akceptuje wraz z Producentem i Reżyserem materiały archiwalne bądź inne, pozyskane z różnych źródeł oraz skręcone lub wykreowane elektronicznie napisy czołowe i końcowe; nadzoruje prace Montażysty nad właściwym wmontowaniem tych materiałów w obraz filmu; udziela wskazówek w sprawach korekcji obrazu.
- 4.4.3. Uczestniczy w pokazach gotowego filmu dla Producenta i podmiotów finansujących produkcję oraz w pokazie kolaudacyjnym. Wykonuje zalecone przez Producenta prace dodatkowe lub poprawki w obrazie filmu.

4.5. Zakres czynności Operatora obrazu w okresie prac końcowych

- 4.5.1. Operator obrazu ustala wraz z Producentem procedurę wykonania materiałów wyjściowych filmu w zależności od przyjętej technologii produkcji, w uzgodnionych standardach i na odpowiednich nośnikach, celem przekazania do właściwych podmiotów zajmujących się produkcją kopii filmu i ich eksploatacją. Opisuje materiały robocze z Montażystą lub Kolorystą i nadzoruje wykonanie kopii korekcyjnej, kopii wzorcowej i kopii pokazowej.
- 4.5.2. Akceptuje osobiście wykonaną kopię wzorcową filmu i zwiastuna.